

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
Į S T A T Y M A S
DĖL DARBUOTOJŲ DALYVAVIMO PRIIMANT SPRENDIMUS EUROPOS
BENDROVĖSE**

2005 m. gegužės 12 d. Nr. X-200
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus Europos bendrovėse (SE) (toliau – Europos bendrovė).
2. Įstatymo nuostatos įgyvendina šio įstatymo priede pateiktą Europos Sąjungos teisės aktą.

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Šis įstatymas taikomas, jei Europos bendrovės buveinė yra arba steigiamos Europos bendrovės buveinė bus Lietuvos Respublikoje.
2. Nepaisant Europos bendrovės buveinės vietos arba steigiamos Europos bendrovės buveinės vietos, šis įstatymas taip pat taikomas nustatant:
 - 1) Lietuvos Respublikoje buveinę turinčių steigime dalyvaujančių bendrovių, susijusių kontroliuojamųjų bendrovių, Lietuvos Respublikoje veikiančių susijusių padalinių, taip pat Europos bendrovės darbuotojų skaičių;
 - 2) Lietuvos Respublikoje buveinę turinčių steigime dalyvaujančių bendrovių, susijusių kontroliuojamųjų bendrovių, taip pat Lietuvos Respublikoje veikiančių susijusių padalinių darbuotojų atstovų skyrimo (rinkimo) į specialiuosius derybų komitetus tvarką ir sąlygas;
 - 3) Lietuvos Respublikoje dirbančių Europos bendrovių, Lietuvos Respublikoje buveinę turinčių Europos bendrovės kontroliuojamųjų bendrovių ar Lietuvos Respublikoje veikiančių Europos bendrovės padalinių ar jos kontroliuojamosios bendrovės padalinių darbuotojų atstovų skyrimo (rinkimo) į Europos bendrovės darbo tarybas, taip pat jų skyrimo (rinkimo) į Europos bendrovės administravimo ar priežiūros organus tvarką;
 - 4) specialiojo derybų komiteto, Europos bendrovės darbo tarybos narių, taip pat į Europos bendrovės administravimo ar priežiūros organus darbuotojų arba jų atstovų išrinktų, paskirtų, pasiūlytų narių ar narių, kurių paskyrimui pritarė darbuotojai arba jų atstovai, garantijas ir teisių apsaugą, jų teisę į kelionės, sveikatos ir gyvybės draudimo, nakvynės ir pragyvenimo išlaidų atlyginimą, kai šie nariai yra darbo santykiais susiję su Lietuvos Respublikoje buveinę turinčia steigime dalyvaujančia bendrove, susijusia kontroliuojamąja bendrove ar Lietuvos Respublikoje veikiančiu susijusiu padaliniu arba su Lietuvos Respublikoje buveinę turinčia Europos bendrovės kontroliuojamąja bendrove ar Lietuvos Respublikoje veikiančiu Europos bendrovės padaliniu ar jos kontroliuojamosios bendrovės padaliniu.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Centrinė vadovybė** – kompetentingas Europos bendrovės valdymo arba administravimo organas.
2. **Dalyvavimas** – darbuotojų atstovų įtaka bendrovės valdymui, kuri įgyvendinama per teisę rinkti, skirti bendrovės priežiūros ar administravimo organo narius, siūlyti juos skirti ir (ar) nepritarti jų paskyrimui.
3. **Darbuotojų atstovai** – Europos bendrovės, steigime dalyvaujančios bendrovės arba susijusios kontroliuojamosios bendrovės ar susijusio padalinio darbuotojų atstovai; Lietuvos Respublikoje buveinę turinčios bendrovės ar padalinio, veikiančio Lietuvos Respublikoje,

darbuotojų atstovai – kaip reglamentuota Lietuvos Respublikos darbo kodekso 19 straipsnyje. Kitoje valstybėje narėje buveinę turinčių bendrovių, taip pat kitoje valstybėje narėje veikiančių padalinių darbuotojų atstovai – kaip jie apibūdinti pagal tų valstybių narių teisės aktus ir (ar) nusistovėjusią tvarką. Tam tikrais atvejais darbuotojų atstovu laikomas ir šio įstatymo nustatyta tvarka sudaryta Europos bendrovės darbo taryba, Europos bendrovės darbo tarybos komitetas ar specialusis derybų komitetas.

4. **Darbuotojų dalyvavimas priimant sprendimus** – bet koks būdas, įskaitant informavimą, konsultavimą ir dalyvavimą, kuriuo darbuotojų atstovai gali paveikti bendrovėje priimamus sprendimus.

5. **Europos bendrovė** – pagal 2001 m. spalio 8 d. Tarybos Reglamentą (EB) Nr. 2157/2001 dėl Europos bendrovės statuto įsteigtas juridinis asmuo.

6. **Europos bendrovės darbo taryba** – šio įstatymo nustatyta tvarka sudarytas darbuotojams atstovaujantis organas, per kurį įgyvendinama Europos bendrovės, jos kontroliuojamųjų bendrovių ar padalinių darbuotojų teisė į informavimą, konsultavimą ir į dalyvavimą. Pagal šį įstatymą Europos bendrovės darbo taryba laikomas kitos valstybės narės teisės aktais remiantis įsteigtas atstovaujamas organas, per kurį įgyvendinama kitoje valstybėje narėje įsteigtos Europos bendrovės, jos kontroliuojamųjų bendrovių ar padalinių darbuotojų teisė į informavimą, konsultavimą ir dalyvavimą.

7. **Informavimas** – informacijos (duomenų) perdavimas klausimais, susijusiais su pačia Europos bendrove ir kuria nors iš jos kontroliuojamųjų bendrovių, susijusių padalinių ar įmonių, esančių kitoje valstybėje narėje, arba klausimais, kurie viršija sprendimus priimančių organų įgaliojimus vienoje valstybėje narėje Europos bendrovės darbo tarybai, Europos bendrovės darbo tarybos komitetui ir (ar) darbuotojų atstovams, siekiant supažindinti juos su reikalo esme.

8. **Kito lygmens vadovybė** – Europos bendrovės kontroliuojamosios bendrovės valdymo ar administravimo organas arba Europos bendrovės padalinio ar Europos bendrovės kontroliuojamosios bendrovės padalinio vadovas.

9. **Kompetentingas steigime dalyvaujančių bendrovių organas** – steigime dalyvaujančių bendrovių valdymo ar administravimo organų jų susitarimu sudarytas organas deryboms su specialiuoju derybų komitetu dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus.

10. **Konsultavimas** – pasikeitimas nuomonėmis ir dialogo tarp Europos bendrovės darbo tarybos, Europos bendrovės darbo tarybos komiteto ir (ar) darbuotojų atstovų ir centrinės vadovybės ar kito lygmens vadovybės užmezgimas bei plėtojimas.

11. **Kontroliuojamoji bendrovė** – juridinis asmuo, kuriam kita bendrovė gali daryti lemiamą įtaką, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos Europos darbo tarybų įstatymo 4 straipsnyje.

12. **Specialusis derybų komitetas** – pagal šio įstatymo nuostatas sudarytas organas deryboms su kompetentingu steigime dalyvaujančių bendrovių organu dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėje.

13. **Steigime dalyvaujanti bendrovė** – bendrovė, tiesiogiai dalyvaujanti Europos bendrovės steigime.

14. **Susijusi kontroliuojamoji bendrovė ar susijęs padalinys** – steigime dalyvaujančios bendrovės kontroliuojamoji bendrovė arba padalinys, kurie taps steigiamos Europos bendrovės kontroliuojamąja bendrove ar padaliniu.

15. **Valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė, taip pat Europos ekonominei erdvei priklausanti valstybė.

ANTRASIS SKIRSNIS

DARBUOTOJŲ DALYVAVIMO PRIIMANT SPRENDIMUS EUROPOS BENDROVĖJE PAGRINDAI

4 straipsnis. Darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėje prielaidos

1. Šio įstatymo nustatyta tvarka darbuotojai dalyvauja priimant sprendimus Europos bendrovėje, taip pat kitose valstybėse narėse buveinę turinčiose Europos bendrovės kontroliuojamosiose bendrovėse ar jose veikiančiuose Europos bendrovės padaliniuose.

2. Dalyvavimas priimant sprendimus turi apimti klausimus, kurie susiję su pačia Europos bendrove, su kitose valstybėse narėse buveinę turinčiomis jos kontroliuojamosiomis bendrovėmis ar jose veikiančiais padaliniais arba klausimus, kurių sprendimas peržengia sprendimus priimančio organo ar kito lygmens vadovybės vienoje valstybėje narėje kompetencijos ribas.

5 straipsnis. Darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėje įgyvendinimas

1. Darbuotojų dalyvavimui priimant sprendimus Europos bendrovėje įgyvendinti šio įstatymo nustatyta tvarka sudaroma Europos bendrovės darbo taryba arba nustatoma šio įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 6 ir 7 punktuose nurodyta kita informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo tvarka.

2. Centrinė vadovybė privalo sudaryti sąlygas ir užtikrinti priemones, būtinas Europos bendrovės darbo tarybai sudaryti ir veikti.

6 straipsnis. Bendradarbiavimo principai

1. Šiame įstatyme reglamentuojamas centrinės vadovybės ar kito lygmens vadovybės ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas turi vykti laikantis šalių kooperacijos, lygiateisiškumo, geranoriškumo, pagarbos teisėtiems savitarpio interesams ir kitų socialinės partnerystės principų.

2. Centrinei vadovybei ar kito lygmens vadovybei draudžiama daryti įtaką darbuotojų atstovų veiklai.

3. Su darbuotojų atstovais turi būti konsultuojamasi tokiu laiku, būdu ir tokiais klausimais, kad darbuotojų atstovai, vadovaudamiesi pateikta informacija, galėtų pareikšti savo nuomonę apie centrinės vadovybės ar kito lygmens vadovybės numatytas priemones, į kurias gali būti atsižvelgiama priimant sprendimus Europos bendrovėje.

4. Jei netrukus po Europos bendrovės įsteigimo Europos bendrovėje ir jos kontroliuojamosiose bendrovėse vyksta esminiai pasikeitimai, kurie aiškiai parodo, jog Europos bendrovės steigimo tikslas yra atimti iš darbuotojų teises dalyvauti priimant sprendimus, būtina pradėti naujas derybas pagal šio įstatymo trečiojo skirsnio nuostatas. Esminiai pasikeitimai bendrovėje reiškia Europos bendrovės, jos kontroliuojamųjų bendrovių darbuotojų skaičiaus ar bendrovės steigimo būdo pakeitimus, kurie būtų išplėtę darbuotojų dalyvavimo bendrovės valdyme teises, jei būtų buvę įgyvendinti prieš Europos bendrovės įsteigimą.

7 straipsnis. Teisė į informaciją

1. Centrinė vadovybė privalo laiku teikti informaciją Europos bendrovės darbo tarybai, Europos bendrovės darbo tarybos komitetui, taip pat specialiajam derybų komitetui ir atsako už informacijos teisingumą. Informacija turi būti teikiama tokiu būdu ir mastu, kad darbuotojų atstovai galėtų nuodugniai įvertinti galimą poveikį ir prireikus pasirengti konsultacijoms su centrine vadovybe.

2. Europos bendrovės darbo tarybos nariai, taip pat specialiojo derybų komiteto nariai, pateikę rašytinį įsipareigojimą neatskleisti komercinės (gamybinės) ar profesinės paslapties, turi teisę susipažinti su informacija, kuri yra laikoma komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, tik tada, kai tai būtina jų pareigoms atlikti.

3. Europos bendrovės darbo tarybos nariams, specialiojo derybų komiteto nariui, taip pat derybose dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėje ar į Europos bendrovės darbo tarybos ar Europos bendrovės darbo tarybos komiteto veiklą įtrauktam ekspertui bei vertėjui, neatsižvelgiant į jų buvimo vietą, draudžiama žinoma tapusią informaciją, kuri yra laikoma komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, atskleisti tretiesiems asmenims. Šis įpareigojimas lieka galioti ir nutrūkus darbuotojų atstovų įgaliojimams ar sutartiniams santykiams su ekspertu ar vertėju.

4. Centrinė vadovybė gali raštu atsisakyti suteikti informaciją, kuri yra laikoma komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, jei tokia informacija dėl savo pobūdžio pagal objektyvius kriterijus pakenktų ar galėtų labai pakenkti bendrovei arba jos veiklai.

5. Gavę raštišką atsisakymą, Europos bendrovės darbo taryba, Europos bendrovės darbo tarybos komitetas arba specialusis derybų komitetas per vieną mėnesį nuo atsisakymo pateikti informaciją gavimo dienos gali kreiptis į teismą. Teismui nustačius, kad atsisakymas pateikti informaciją yra nepagrįstas, Europos bendrovė ar steigime dalyvaujanti bendrovė įpareigojamos šią informaciją suteikti.

6. Supažindinimą su valstybės, tarnybos, profesinėmis paslaptimis ir atsakomybę už jų atskleidimą ar neteisėtą panaudojimą reglamentuoja kiti įstatymai.

8 straipsnis. Darbuotojų atstovų teisių apsauga ir garantijos

1. Su Lietuvos Respublikoje buveinę turinčia Europos bendrove, jos kontroliuojamąja bendrove arba su steigime dalyvaujančia bendrove, susijusia kontroliuojamąja bendrove, taip pat su Lietuvos Respublikoje veikiančiu Europos bendrovės padaliniu, kontroliuojamosios bendrovės padaliniu ar susijusiu padaliniu darbo santykiais susijusiems Europos bendrovės darbo tarybos nariams, specialiojo derybų komiteto nariams turi būti sudaromos sąlygos dalyvauti Europos bendrovės darbo tarybos, Europos bendrovės darbo tarybos komiteto posėdžiuose, taip pat bendruose posėdžiuose su centrine vadovybe ir derybose dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėje, paliekant jiems darbo vietą ir vidutinį darbo užmokestį. Ta pati taisyklė taikoma ir tuomet, kai darbuotojų arba jų atstovų rinkti Europos bendrovės priežiūros ar administravimo organo nariai dalyvauja Europos bendrovės priežiūros ar administravimo organo posėdžiuose.

2. Su šio straipsnio 1 dalyje nurodytais darbuotojais jų narystės Europos bendrovės darbo taryboje ar specialiajame derybų komitete laikotarpiu darbo sutartis negali būti nutraukta darbdavio iniciatyva be juos skyrusio darbuotojų atstovo sutikimo. Jei šie nariai buvo išrinkti darbuotojų susirinkime ar konferencijoje, sutikimą juos atleisti iš darbo turi teisę duoti Valstybinės darbo inspekcijos teritorinis skyrius. Tokiu atveju darbuotojų atleidimo iš darbo tvarkai *mutatis mutandis* taikomas Lietuvos Respublikos darbo kodekso 134 straipsnis.

3. Europos bendrovės darbo tarybos, specialiojo derybų komiteto nariams, darbuotojų arba jų atstovų rinktiems Europos bendrovės priežiūros ar administravimo organo nariams nuo jų paskyrimo (išrinkimo) į pareigas dienos taikoma teisių apsauga ir garantijos pagal tos valstybės narės, kurioje yra juos įdarbinusios bendrovės buveinė ar kurioje veikia juos įdarbinęs padalinys, teisės aktus ir (ar) nusistovėjusią praktiką.

TREČIASIS SKIRSNIS DERYBŲ ORGANIZAVIMAS

9 straipsnis. Derybų inicijavimas ir informavimas

1. Steigiant Europos bendrovę, steigime dalyvaujančių bendrovių, susijusių kontroliuojamųjų bendrovių ar susijusių padalinių valdymo ar administravimo organai privalo inicijuoti derybas dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėje.

2. Tuo tikslu kuo greičiau, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo susijungimo sąlygų, kai Europos bendrovė steigama jungimo būdu, ar valdymo (holdingo) Europos bendrovės steigimo sąlygų projekto arba projekto dėl Europos bendrovės kaip kontroliuojamosios bendrovės steigimo arba akcinės bendrovės pertvarkymo į Europos bendrovę sąlygų projekto pateikimo juridinių asmenų registro tvarkytojui, steigime dalyvaujančių bendrovių ir susijusių kontroliuojamųjų bendrovių ar susijusių padalinių valdymo arba administravimo organai turi raštu informuoti darbuotojų atstovus bendrovėse ar padaliniuose, o kai jų nėra, – informuoti darbuotojus darbuotojų kolektyvo susirinkimuose ir kitomis bendrovėse ar padaliniuose įprastomis informacijos teikimo priemonėmis apie:

- 1) planus steigti Europos bendrovę; pateikti su tuo susijusią informaciją;

2) dalyvaujančias bendroves, susijusias kontroliuojamąsias bendroves ir susijusius padalinius, taip pat darbuotojų atstovus šiose bendrovėse ir padaliniuose;

3) bendrą darbuotojų skaičių steigime dalyvaujančiose bendrovėse, susijusiose kontroliuojamosiose bendrovėse bei susijusiuose padaliniuose ir kiekviename iš jų atskirai, taip pat bendrą darbuotojų skaičių kiekvienoje valstybėje narėje;

4) šio įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotą vietų skaičių specialiajame derybų komitete, tenkantį kiekvienos iš steigime dalyvaujančių bendrovių, susijusių kontroliuojamųjų bendrovių ir susijusių padalinių darbuotojų atstovams, taip pat jų paskirstymą pagal skirtingas valstybes nares;

5) steigime dalyvaujančiose bendrovėse esamas dalyvavimo teises, tai yra kokią šių bendrovių administravimo ar priežiūros organo narių dalį darbuotojai arba jų atstovai turi teisę skirti, rinkti, siūlyti juos skirti ir (ar) nepritarti jų paskyrimui.

3. Steigime dalyvaujančios bendrovės, susijusios kontroliuojamosios bendrovės ir susijusio padalinio darbuotojų skaičius, taip pat visų steigime dalyvaujančių bendrovių, susijusių kontroliuojamųjų bendrovių ir susijusių padalinių darbuotojų skaičius kiekvienoje valstybėje narėje ir bendras darbuotojų valstybėse narėse skaičius apskaičiuojamas remiantis Lietuvos Respublikos Europos darbo tarybų įstatymo 7 straipsniu.

10 straipsnis. Specialiojo derybų komiteto sudėtis

1. Deryboms su kompetentingu steigime dalyvaujančių bendrovių organu dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėje turi būti sudaromas specialusis derybų komitetas.

2. Vienoje valstybėje narėje buveinę turinčių steigime dalyvaujančių bendrovių, susijusių kontroliuojamųjų bendrovių ar joje veikiančių susijusių padalinių darbuotojai turi teisę skirti ar rinkti specialiojo derybų komiteto narius. Valstybės narės darbuotojų atstovams skiriama vietų, atsižvelgiant į joje dirbančių darbuotojų skaičių nuo bendro visų valstybių narių darbuotojų skaičiaus:

- 1) ne daugiau kaip 10 procentų – 1 vieta;
- 2) daugiau kaip 10, bet ne daugiau kaip 20 proc. – 2 vietos;
- 3) daugiau kaip 20, bet ne daugiau kaip 30 proc. – 3 vietos;
- 4) daugiau kaip 30, bet ne daugiau kaip 40 proc. – 4 vietos;
- 5) daugiau kaip 40, bet ne daugiau kaip 50 proc. – 5 vietos;
- 6) daugiau kaip 50, bet ne daugiau kaip 60 proc. – 6 vietos;
- 7) daugiau kaip 60, bet ne daugiau kaip 70 proc. – 7 vietos;
- 8) daugiau kaip 70, bet ne daugiau kaip 80 proc. – 8 vietos;
- 9) daugiau kaip 80, bet ne daugiau kaip 90 proc. – 9 vietos;
- 10) daugiau kaip 90 proc. – 10 vietų.

3. Jei Europos bendrovė steigiama jungimo būdu, tai nuo kiekvienos bendrovės, kuri turi pasibaigti, specialiojo derybų komiteto nariais nuo valstybės narės papildomai skiriama ar renkama po vieną darbuotojų atstavą, užtikrinant, kad kiekvienos toje valstybėje narėje buveinę turinčios steigime dalyvaujančios bendrovės, kuri turi pasibaigti įregistravus Europos bendrovę, darbuotojai skirtų ar rinktų savo atstavą. Papildomų narių skaičius neturi viršyti 20 procentų narių, išrinktų pagal šio straipsnio 2 dalies nuostatas, ir turi būti užtikrinama, kad tiems patiems darbuotojams nebūtų atstovaujama kelis kartus. Jei steigime dalyvaujančių bendrovių skaičius yra didesnis už papildomų vietų skaičių, šios papildomos vietos paskirstomos tarp skirtingų valstybių narių steigime dalyvaujančių bendrovių, kuriose daugiausia darbuotojų.

4. Jeigu valstybei narei skirta daugiau negu viena vieta, darbuotojų atstovai turi būti skiriami iš skirtingų bendrovių.

11 straipsnis. Specialiojo derybų komiteto sudarymas

1. Jei steigime dalyvaujančios bendrovės, susijusios kontroliuojamosios bendrovės buveinė yra Lietuvos Respublikoje ar Lietuvos Respublikoje veikia susijęs padalinys, specialiojo derybų komiteto narį (narius) iš Lietuvos Respublikos skiria atitinkamai tos bendrovės ar to padalinio

darbuotojai ar jų atstovai. Jei Lietuvos Respublikoje buveinę turi kelios steigime dalyvaujančios bendrovės, susijusios kontroliuojamosios bendrovės ir (ar) veikia vienas ar keli susiję padaliniai, specialiojo derybų komiteto narys (nariai) skiriamas visų tų bendrovių ir (ar) padalinių darbuotojų ar jų atstovų bendru sutarimu.

2. Jei Lietuvos Respublikoje buveinę turinčios steigime dalyvaujančios bendrovės, susijusios bendrovės ar joje veikiančio susijusio padalinio darbuotojų atstovai per 30 dienų nuo šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje numatytos informacijos pateikimo nepaskiria specialiojo derybų komiteto nario (narių), specialiojo derybų komiteto narys (nariai) renkamas slaptu balsavimu visuotiniame darbuotojų kolektyvo susirinkime. Jį sušaukti gali bet kuris darbuotojų atstovas. Ta pati tvarka taikoma ir tada, jei tame padalinyje arba toje bendrovėje nėra darbuotojų atstovų, bet tokiu atveju sušaukti darbuotojų kolektyvo susirinkimą privalo bendrovės valdymo ar administravimo organas arba padalinio vadovas.

3. Jei Lietuvos Respublikoje buveinę turi kelios steigime dalyvaujančios bendrovės, susijusios kontroliuojamosios bendrovės ir (ar) Lietuvos Respublikoje veikia vienas ar keli susiję padaliniai, ir šių bendrovių ir (ar) padalinių darbuotojų atstovai tarpusavyje per 30 dienų nuo šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje numatytos informacijos pateikimo nesusitarė dėl specialiojo derybų komiteto nario (narių) iš Lietuvos Respublikos skyrimo arba jei bent vienoje kurioje buveinė Lietuvos Respublikoje turinčioje steigime dalyvaujančioje bendrovėje, susijusioje kontroliuojamojoje bendrovėje ar Lietuvos Respublikoje veikiančiame susijusiame padalinyje nėra darbuotojų atstovų, toks narys (nariai) renkamas slaptu balsavimu bendrojoje bendrovių ir (ar) padalinių darbuotojų delegatų konferencijoje. Joje kiekvienai dešimčiai bendrovės ar padalinio darbuotojų atstovauja vienas delegatas. Konferenciją turi sušaukti atitinkamai bendrovės valdymo arba administravimo organas ar padalinio, kuriame dirba didžiausias darbuotojų skaičius, apskaičiuotas šio įstatymo nustatyta tvarka, valdymo ar administravimo organas arba padalinio vadovas.

4. Visuotiniam darbuotojų kolektyvo susirinkimui ir bendrajai bendrovių ir (ar) padalinių darbuotojų delegatų konferencijai *mutatis mutandis* taikomos Lietuvos Respublikos darbo kodekso 62 straipsnio 5 dalies nuostatos.

5. Steigime dalyvaujančių bendrovių, susijusių kontroliuojamųjų bendrovių administravimo ar valdymo organai bei susijusių padalinių vadovai privalo suteikti techninę pagalbą organizuojant visuotinį darbuotojų kolektyvo susirinkimą ar bendrąją bendrovių ir (ar) padalinių darbuotojų delegatų konferenciją.

6. Specialiojo derybų komiteto nariai nuo kitose valstybėse narėse buveinę turinčių steigime dalyvaujančių bendrovių, susijusių kontroliuojamųjų bendrovių ar jose veikiančių susijusių padalinių darbuotojų yra skiriami ar renkami pagal tų valstybių narių teisės aktus ir (ar) nusistovėjusią tvarką.

7. Šiame straipsnyje nustatyta tvarka taikoma ir skiriant ar renkant naujus specialiojo derybų komiteto narius.

12 straipsnis. Specialiojo derybų komiteto veiklos organizavimas

1. Specialusis derybų komitetas išsirenka pirmininką ir sekretorių, pasitvirtina darbo reglamentą.

2. Specialusis derybų komitetas priima sprendimus visų savo narių balsų dauguma, su sąlyga, jog ši dauguma atstovauja visų darbuotojų daugumai, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje ir kituose šio įstatymo straipsniuose nurodytus atvejus. Kiekvienas narys turi po vieną balsą.

3. Jei derybų metu sprendžiama dėl esamų dalyvavimo teisių atsisakymo ar naudojimosi jomis apribojimo, tokiam specialiojo derybų komiteto sprendimui reikalinga 2/3 narių, atstovaujančių mažiausiai 2/3 visų darbuotojų mažiausiai dviejose valstybėse narėse, balsų dauguma:

1) kai Europos bendrovė steigiama jungimo būdu, jei dalyvavimas yra įgyvendinamas steigime dalyvaujančiose bendrovėse, kuriose dirba ne mažiau kaip 25 procentai bendro steigime dalyvaujančių bendrovių darbuotojų skaičiaus;

2) kai steigiama valdymo (holdingo) Europos bendrovė arba Europos bendrovė steigiama pasirašant akcijas, jei dalyvavimas yra įgyvendinamas steigime dalyvaujančiose bendrovėse, kuriose dirba ne mažiau kaip 50 procentų bendro steigime dalyvaujančių įmonių darbuotojų skaičiaus.

4. Dalyvavimo teisių atsisakymas ar naudojimosi jomis apribojimas reiškia, kad Europos bendrovės priežiūros ar administravimo organų narių, kuriuos renka, skiria, siūlo ar pritaria jų skyrimui darbuotojai ir (ar) jų atstovai, dalis yra mažesnė už darbuotojų ir (ar) jų atstovų renkamų, skiriamų, siūlomų priežiūros ar administravimo organo narių ar narių, kurių skyrimui jie pritaria, dalį bet kurioje steigime dalyvaujančioje bendrovėje.

13 straipsnis. Specialiojo derybų komiteto posėdžiai

1. Pirmąjį specialiojo derybų komiteto posėdį sušaukia kompetentingas steigime dalyvaujančių bendrovių organas.

2. Specialusis derybų komitetas turi teisę rinktis į posėdžius prieš pradedant derybas su kompetentingu steigime dalyvaujančių bendrovių organu ir prieš kiekvieną derybų su juo posėdį. Toks specialiojo derybų komiteto posėdis negali trukti ilgiau kaip vieną dieną. Jei kompetentingas steigime dalyvaujančių bendrovių organas sutinka, specialusis derybų komitetas gali posėdžiauti dažniau ir (ar) ilgiau.

3. Steigime dalyvaujančios bendrovės specialiojo derybų komiteto posėdžiams privalo suteikti patalpas, darbo priemones, užtikrinti vertimą ir tinkamą posėdžio organizavimą.

4. Specialiojo derybų komiteto posėdžiai yra uždari, jei nenusprendžiama kitaip.

5. Specialiojo derybų komiteto posėdžiai protokoluojami. Posėdžio protokolą pasirašo posėdžio pirmininkas ir komiteto įgaliotas narys.

14 straipsnis. Specialiojo derybų komiteto sudarymo ir veiklos išlaidos

1. Visos išlaidos, susijusios su specialiojo derybų komiteto sudarymu ir jo narių dalyvavimu komiteto posėdžiuose ar derybose su kompetentingu steigime dalyvaujančių bendrovių organu, padengiamos steigime dalyvaujančių bendrovių lėšomis jų susitarimu. Šioms išlaidoms taip pat priskiriamos specialiojo derybų komiteto narių kelionės, sveikatos ir gyvybės draudimo, nakvynės ir pragyvenimo išlaidos. Tokių išlaidų dydį ir atlyginimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

2. Per 30 dienų nuo specialiojo derybų komiteto posėdžio pabaigos nepadengus specialiojo derybų komiteto nario kelionės, sveikatos ir gyvybės draudimo, nakvynės ir pragyvenimo išlaidų, šias išlaidas per 30 dienų nuo atskiro pareikalavimo raštu privalo atlyginti ta steigime dalyvaujanti bendrovė, susijusi kontroliuojamoji bendrovė ar susijęs padalinys, su kuriuo darbo santykiais yra ar buvo susijęs specialiojo derybų komiteto narys.

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos taikomos ir tais atvejais, kai numatoma Europos bendrovės buveinė bus ne Lietuvos Respublikoje, bet Lietuvos Respublikoje buveinę turi dalyvaujanti ar susijusi kontroliuojamoji bendrovė arba Lietuvos Respublikoje veikia susijęs padalinys, su kuriuo ar su kuria darbo santykiais yra ar buvo susijęs išlaidas padengti pareikalavęs specialiojo derybų komiteto narys.

4. Jei specialusis derybų komitetas kviečiasi vieną ar kelis ekspertus, kaip numatyta šio įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje, ir jei specialusis derybų komitetas ir kompetentingas steigime dalyvaujančių bendrovių organas nesusitaria dėl didesnio apmokamų ekspertų skaičiaus, steigime dalyvaujančios bendrovės privalo atlyginti tik vieno eksperto darbo išlaidas.

5. Jei nėra susitarimo tarp steigime dalyvaujančių bendrovių dėl išlaidų, susijusių su specialiojo derybų komiteto sudarymu ir specialiojo derybų komiteto narių dalyvavimu komiteto posėdžiuose ar derybose, atlyginimo, išlaidas, išskyrus numatytas šio straipsnio 2 dalyje, šios bendrovės atlygina solidariai.

15 straipsnis. Specialiojo derybų komiteto kompetencija

1. Specialusis derybų komitetas turi teisę nuspręsti:

1) pradėti derybas ar jų nepradėti su kompetentingu steigime dalyvaujančių bendrovių organu dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėje;

2) nutraukti jau pradėtas derybas su kompetentingu steigime dalyvaujančių bendrovių organu.

2. Sprendimas nepradėti derybų su kompetentingu steigime dalyvaujančių bendrovių organu arba jau nutraukti pradėtas derybas gali būti priimtas 2/3 specialiojo derybų komiteto narių, atstovaujančių ne mažiau kaip 2/3 darbuotojų, balsų, su sąlyga, kad šie nariai atstovauja darbuotojams ne mažiau kaip dviejose valstybėse narėse. Ši nuostata netaikoma, jei Europos bendrovė steigiama pertvarkant bendrovę, kurioje jau yra nustatyta dalyvavimo tvarka.

3. Priėmus sprendimą nepradėti derybų su kompetentingu steigime dalyvaujančių bendrovių organu arba jau nutraukti pradėtas derybas, darbuotojų dalyvavimui priimant sprendimus taikomos ne šio įstatymo ketvirtojo skirsnio nuostatos, o valstybių narių, kuriose dirba Europos bendrovės darbuotojai, teisės aktai ir (ar) nusistovėjusi tvarka.

4. Apie šio straipsnio 1 dalyje numatytus sprendimus turi būti nedelsiant pranešama raštu kompetentingam steigime dalyvaujančių bendrovių organui. Specialusis derybų komitetas gali nuspręsti informuoti ir kitas organizacijas, įskaitant ir profesines sąjungas.

5. Priėmus sprendimą nepradėti derybų ar jas nutraukti, derybos atnaujinamos, kai ne mažiau kaip 10 procentų Europos bendrovės, jos kontroliuojamųjų bendrovių padalinių darbuotojų arba jų atstovų raštu kreipiasi į centrinę vadovybę ir ne anksčiau kaip praėjus dvejiems metams nuo šio sprendimo priėmimo, jeigu šalys nesusitaria derybų atnaujinti anksčiau. Jeigu specialusis derybų komitetas nusprendžia atnaujinti derybas su kompetentingu steigime dalyvaujančių bendrovių organu, bet derybose susitarimas nepriimamas, šio įstatymo ketvirtajame skirsnyje nurodytos taisyklės netaikomos.

16 straipsnis. Derybų pradžia

1. Kompetentingas steigime dalyvaujančių bendrovių organas, gavęs specialiojo derybų komiteto pranešimą apie sprendimą pradėti derybas, per 30 dienų turi sušaukti pirmąjį specialiojo derybų komiteto ir kompetentingo steigime dalyvaujančių bendrovių organo derybų posėdį.

2. Apie pirmojo derybų posėdžio sušaukimą ne vėliau kaip prieš 14 dienų turi būti raštu pranešta specialiojo derybų komiteto nariams ir steigime dalyvaujančių bendrovių, susijusių kontroliuojamųjų bendrovių ir susijusių padalinių, kuriuose dirba specialiojo derybų komiteto nariai, atitinkamai valdymo ar administravimo organams arba vadovui.

3. Pranešime apie derybų posėdį turi būti nurodyta:

1) padalinys ar bendrovė, kuriame dirba į derybų posėdį kviečiamas specialiojo derybų komiteto narys (nariai);

2) į derybų posėdį kviečiamo specialiojo derybų komiteto nario (narių) vardas, pavardė ir pareigos;

3) derybų posėdžio data, laikas ir vieta;

4) derybų posėdžio darbotvarkė;

5) specialiojo derybų komiteto narių kelionės, sveikatos ir gyvybės draudimo, nakvynės ir pragyvenimo išlaidų padengimo terminai ir tvarka.

17 straipsnis. Derybų trukmė

1. Derybos gali trukti šešis mėnesius nuo specialiojo derybų komiteto sudarymo dienos.

2. Specialusis derybų komitetas ir kompetentingas steigime dalyvaujančių bendrovių organas bendru sutarimu gali nuspręsti pratęsti derybas iki vieno metų nuo specialiojo derybų komiteto sudarymo dienos.

18 straipsnis. Derybų posėdžių tvarka

1. Kompetentingas steigime dalyvaujančių bendrovių organas ir specialusis derybų komitetas susitaria dėl derybų posėdžio vedimo tvarkos, derybų posėdžių vietos ir terminų,

pranešimų apie posėdžius pateikimo terminų ir tvarkos, pirmininkavimo ir sekretoriavimo posėdžiams tvarkos.

2. Derybų posėdžiai turi būti protokoluojami. Kiekvieno posėdžio protokolą pasirašo posėdžiui pirmininkavęs asmuo ir kitos derybų šalies įgaliotas atstovas.

3. Specialusis derybų komitetas gali kviesti savo nuožiūra pasirinktus ekspertus.

19 straipsnis. Derybų rezultatas

1. Derybos baigiamos, kai pasiekiamas susitarimas tarp specialiojo derybų komiteto ir kompetentingo steigime dalyvaujančių bendrovių organo dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėje.

2. Susitarime dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėje turi būti nustatyta:

1) susitarimo taikymo sritis;

2) Europos bendrovės darbo tarybos, kuri bus centrinės vadovybės partnerė diskusijose dėl Europos bendrovių ir jos kontroliuojamųjų bendrovių bei padalinių darbuotojų informavimo ir konsultavimo, sudėtis, narių skaičius ir vietų paskirstymas, taip pat taisyklės, pagal kurias gali būti keičiamas atstovaujamojo organo narių skaičius ir jo vietų skirtingose valstybėse narėse pakeitimo taisyklės dėl Europos bendrovės struktūros ir darbuotojų skaičiaus valstybėse narėse ar kontroliuojamosiose bendrovėse, padaliniuose ar kontroliuojamųjų bendrovių padaliniuose pasikeitimų;

3) Europos bendrovės darbo tarybos funkcijos, jos informavimo ir konsultavimosi su ja tvarka;

4) Europos bendrovės darbo tarybos susitikimų periodiškumas, vieta ir trukmė;

5) Europos bendrovės darbo tarybai skiriamos lėšos, suteikiamas turtas ir paslaugos;

6) jei derybų metu nusprendžiama vietoj Europos bendrovės darbo tarybos nustatyti kitą informavimo ir konsultavimo tvarką, – detalūs susitarimai dėl vienos ar kitos tvarkos įgyvendinimo;

7) jei derybų metu nusprendžiama dėl dalyvavimo, – detalūs susitarimai dėl dalyvavimo tvarkos įgyvendinimo, įskaitant Europos bendrovės administravimo ar priežiūros organo narių, kuriuos darbuotojai turės teisę rinkti, skirti, siūlyti arba pritarti jų skyrimui, skaičiaus, procedūrų, kurias gali taikyti darbuotojai rinkdami, skirdami, siūlydami šiuos narius arba pritardami jų skyrimui, ir minėtų narių teisės;

8) susitarimo įsigaliojimo data ir jo trukmė, atvejai, kai šalys turi surengti pakartotines derybas dėl susitarimo, taip pat pakartotinių derybų tvarka.

3. Kai Europos bendrovė steigiama pertvarkymo būdu, susitarime numatytos darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus taisyklės turi būti ne mažiau palankios, negu jos buvo pertvarkomojoje bendrovėje.

4. Susitarimui netaikomos šio įstatymo ketvirtojo skirsnio nuostatos, išskyrus atvejį, kai derybose tarp specialiojo derybų komiteto ir kompetentingo steigime dalyvaujančių bendrovių organo susitariama, kad darbuotojų dalyvavimas priimant sprendimus Europos bendrovėje bus įgyvendinamas pagal šio įstatymo ketvirtojo skirsnio nuostatas.

5. Susitarimas tarp specialiojo derybų komiteto ir kompetentingo steigime dalyvaujančių bendrovių organo turi būti įforminamas raštu ir pasirašomas bent dviejų kompetentingo steigime dalyvaujančių bendrovių organo įgaliotų asmenų ir dviejų įgaliotų specialiojo derybų komiteto narių.

KETVIRTASIS SKIRSNIS STANDARTINĖS TAISYKLĖS

20 straipsnis. Standartinių taisyklių taikymo prielaidos

1. Šiame skirsnyje nustatytos standartinės taisyklės taikomos, kai:

1) derybose tarp specialiojo derybų komiteto ir kompetentingo steigime dalyvaujančių bendrovių organo susitarta, kad darbuotojų dalyvavimas priimant sprendimus Europos bendrovėje bus vykdomas pagal šio skirsnio nuostatas, arba

2) iki šio įstatymo 17 straipsnyje numatyto derybų termino pabaigos nebuvo sudarytas susitarimas dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėje, o kiekvienos steigime dalyvaujančios bendrovės kompetentingas organas nusprendžia taikyti šiame skirsnyje nustatytas taisykles. Tokiu atveju specialusis derybų komitetas nepriima šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje numatyto sprendimo nepradėti derybų arba nutraukti pradėtas derybas ir kiekvienos steigime dalyvaujančios bendrovės kompetentingas organas priima sprendimą taikyti šiame skirsnyje nustatytas standartines taisykles.

2. Šiame skirsnyje nustatytos taisyklės Lietuvos Respublikoje buveinę turinčiai Europos bendrovei taikomos nuo Europos bendrovės įsteigimo dienos.

21 straipsnis. Europos bendrovės darbo tarybos sudėtis ir sudarymas

1. Europos bendrovės darbo tarybos sudėčiai *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalies nuostatos.

2. Įsteigus Europos bendrovę, centrinė vadovybė ne vėliau kaip per 30 dienų privalo raštu informuoti darbuotojų atstovus bendrovėse ar padaliniuose, o kai jų nėra, – informuoti darbuotojus darbuotojų kolektyvo susirinkimuose ir (ar) kitomis bendrovėse ar padaliniuose įprastomis informavimo priemonėmis apie:

1) bendrą darbuotojų skaičių Europos bendrovėje, darbuotojų skaičių kiekvienoje jos kontroliuojamojoje bendrovėje ir kiekviename Europos bendrovės padalinyje, taip pat bendrą darbuotojų skaičių kiekvienoje valstybėje narėje;

2) šio įstatymo 31 straipsnio nustatyta tvarka apskaičiuotą vietų skaičių Europos bendrovės darbo taryboje, tenkantį kiekvienos bendrovės ir padalinio darbuotojų skiriamiems (renkamiems) nariams, taip pat jų paskirstymą pagal skirtingas valstybes nares.

3. Jei Europos bendrovės, jos kontroliuojamosios bendrovės buveinė yra Lietuvos Respublikoje arba Lietuvos Respublikoje veikia Europos bendrovės arba jos kontroliuojamosios bendrovės padalinys, Europos bendrovės darbo tarybos narį (narius) iš Lietuvos Respublikos skiria atitinkamai tos bendrovės ar to padalinio darbuotojų atstovai. Jei Lietuvos Respublikoje buveinę turi kelios kontroliuojamosios bendrovės ir (ar) veikia vienas ar keli padaliniai, Europos bendrovės darbo tarybos narys (nariai) skiriamas visų tų bendrovių ir (ar) padalinių darbuotojų atstovų bendru sutarimu.

4. Jei Lietuvos Respublikoje buveinę turinčios Europos bendrovės, jos kontroliuojamosios bendrovės ar Lietuvos Respublikoje veikiančio Europos bendrovės arba jos kontroliuojamosios bendrovės padalinio darbuotojų atstovai per 30 dienų nuo šio straipsnio 2 dalyje numatytos informacijos pateikimo nepaskiria Europos bendrovės darbo tarybos nario (narių), šis narys (nariai) renkamas slaptu balsavimu visuotiniame darbuotojų kolektyvo susirinkime, o jį sušaukti gali bet kuris darbuotojų atstovas. Ta pati tvarka taikoma ir tada, jei toje bendrovėje ar padalinyje nėra darbuotojų atstovų. Šiuo atveju darbuotojų kolektyvo susirinkimą privalo sušaukti bendrovės valdymo ar administravimo organas arba padalinio vadovas.

5. Jei Lietuvos Respublikoje buveinę turi kelios bendrovės, kontroliuojamosios bendrovės ir (ar) joje veikia vienas ar keli susiję padaliniai, ir šių bendrovių ir (ar) padalinių darbuotojų atstovai per 30 dienų nuo šio straipsnio 2 dalyje numatytos informacijos pateikimo nepaskyrė Europos bendrovės darbo tarybos nario (narių) iš Lietuvos Respublikos arba bent vienoje Lietuvos Respublikoje buveinę turinčioje Europos bendrovėje ar bent vienoje Lietuvos Respublikoje buveinę turinčioje kontroliuojamojoje bendrovėje, ar bent viename Lietuvos Respublikoje veikiančiame Europos bendrovės padalinyje ar jos kontroliuojamosios bendrovės padalinyje nėra darbuotojų atstovų, toks narys (nariai) renkamas slaptu balsavimu bendroje bendrovių ir (ar) padalinių darbuotojų delegatų konferencijoje. Joje kiekvienai dešimčiai bendrovės ar padalinio darbuotojų atstovaujama vienas delegatas. Konferenciją turi sušaukti atitinkamai tos bendrovės ar to padalinio, kuriame dirba daugiausia darbuotojų, valdymo ar administravimo organas arba padalinio vadovas.

6. Visuotiniam darbuotojų kolektyvo susirinkimui ir bendrai bendrovių ir (ar) padalinių darbuotojų delegatų konferencijai *mutatis mutandis* taikomos Lietuvos Respublikos darbo kodekso 62 straipsnio 5 dalies nuostatos.

7. Kito lygmens vadovybė privalo suteikti techninę pagalbą organizuojant visuotinį darbuotojų kolektyvo susirinkimą ar bendrą bendrovių ir (ar) padalinių darbuotojų delegatų konferenciją.

8. Šiame straipsnyje nustatyta tvarka taikoma ir keičiant Europos bendrovės darbo tarybos narius.

9. Kitose valstybėse narėse buveinę turinčių kontroliuojamųjų bendrovių ar jose veikiančių Europos bendrovės padalinių arba jos kontroliuojamųjų bendrovių padalinių darbuotojams atstovaujantys Europos bendrovės darbo tarybos nariai yra skiriami (renkami) pagal tų valstybių narių teisės aktus ir (ar) nusistovėjusią tvarką.

10. Kai Europos bendrovės buveinė yra kitoje valstybėje narėje, skiriant (renkant) darbuotojų atstovus į Europos bendrovės darbo tarybą *mutatis mutandis* taikomos šio straipsnio 3–10 dalių nuostatos.

11. Jei dėl Europos bendrovės struktūros ir darbuotojų skaičiaus valstybėse narėse ar kontroliuojamosiose bendrovėse, padaliniuose ar kontroliuojamųjų bendrovių padaliniuose pasikeitimų būtina padidinti Europos bendrovės darbo tarybos narių skaičių, Europos bendrovės darbo taryba, atsižvelgdama į centrinės vadovybės nuomonę, sprendžia dėl papildomo Europos bendrovės darbo tarybos nario skyrimo (rinkimo). Priėmusi tokį sprendimą, Europos bendrovės darbo taryba kreipiasi į centrinę vadovybę su prašymu inicijuoti naujo Europos bendrovės darbo tarybos nario (narių) skyrimo (rinkimo) procedūrą pagal šio įstatymo nuostatas.

22 straipsnis. Narystės Europos bendrovės darbo taryboje pradžia ir pabaiga

1. Europos bendrovės darbo tarybos nariu darbuotojas tampa nuo jo paskyrimo ar išrinkimo dienos.

2. Narystė Europos bendrovės darbo taryboje pasibaigia:

- 1) nariui mirus;
- 2) nutrūkus darbo santykiams;
- 3) nariui atsistatydinus;
- 4) pasibaigus Europos bendrovės darbo tarybos kadencijai;
- 5) kai narį paskyręs darbuotojų atstovas (atstovai) jį atšaukia.

3. Kai narystė pasibaigia šio straipsnio 2 dalies 1–3, 5 punktuose nurodytais pagrindais ir iki Europos bendrovės darbo tarybos kadencijos pabaigos yra likę ne mažiau kaip 6 mėnesiai, šio įstatymo nustatyta tvarka turi būti skiriamas ar renkamas naujas narys. Jis skiriamas ar renkamas tik iki Europos bendrovės darbo tarybos kadencijos pabaigos.

23 straipsnis. Pranešimas apie Europos bendrovės darbo tarybos sudėtį

1. Darbuotojų atstovas (atstovai), paskyręs Europos bendrovės darbo tarybos narį (narius), raštu praneša centrinei vadovybei Europos bendrovės darbo tarybos nario vardą, pavardę, padalinio ar bendrovės, kuriame ar kurioje jis dirba, pavadinimą ir jo pareigas, adresą ryšiams. Tokia pati prievolė pranešti centrinei vadovybei apie išrinktą Europos bendrovės darbo tarybos narį (narius) tenka visuotinį darbuotojų kolektyvo susirinkimą ar bendrąją bendrovės padalinių ar (ir) bendrovių darbuotojų delegatų konferenciją, kur buvo renkamas narys (nariai), sušaukusiam atitinkamai padalinio vadovui ar bendrovės valdymo organui.

2. Pranešant apie Europos bendrovės darbo tarybos nario paskyrimą, turi būti pateikiamas darbuotojų atstovo kompetentingos institucijos posėdžio protokolo išrašas arba darbuotojų atstovų bendro posėdžio protokolo išrašas, o pranešant apie išrinkimą pateikiamos susirinkimo ar konferencijos protokolo ir dalyvių sąrašo kopijos.

3. Centrinė vadovybė, gavusi šio straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus, apie Europos bendrovės darbo tarybos sudėtį raštu praneša visų valstybėse narėse veikiančių steigime dalyvaujančių bendrovių, susijusių kontroliuojamųjų bendrovių valdymo organams ar susijusių

padalinių vadovams. Pranešime turi būti nurodyta Europos bendrovės darbo tarybos narių vardai, pavardės, padalinio ar bendrovės, kurioje jie dirba, pavadinimas ir jų pareigos, adresai ryšiams.

4. Gavę šio straipsnio 3 dalyje nurodytą pranešimą, centrinė vadovybė ir valdymo organai bei padalinių vadovai pranešime esančią informaciją nedelsdami pateikia bendrovėje ar padalinyje veikiančioms darbuotojų atstovams.

24 straipsnis. Europos bendrovės darbo tarybos kadencija

Europos bendrovės darbo tarybos kadencija – ketveri metai. Kadencija pradedama skaičiuoti Europos bendrovės darbo tarybai susirinkus į pirmąjį posėdį. Apie pirmojo Europos bendrovės darbo tarybos posėdžio sušaukimą ne vėliau kaip prieš 14 dienų turi būti raštu pranešta Europos bendrovės darbo tarybos nariams ir dalyvaujančių bendrovių, susijusių kontroliuojamųjų bendrovių ir susijusių padalinių, kurių dirba Europos bendrovės darbo tarybos nariai, atitinkamai valdymo ar administravimo organams arba vadovui.

25 straipsnis. Europos bendrovės darbo tarybos veiklos organizavimas

1. Savo pirmajame posėdyje Europos bendrovės darbo taryba visų narių balsų dauguma išsirenka Europos bendrovės darbo tarybos pirmininką ir jo pavaduotoją, patvirtina Europos bendrovės darbo tarybos darbo reglamentą.

2. Europos bendrovės darbo tarybos pirmininkas (kai jis negali atlikti šių pareigų, – pirmininko pavaduotojas):

- 1) pirmininkauja Europos bendrovės darbo tarybos posėdžiams;
- 2) Europos bendrovės darbo tarybos darbo reglamento nustatyta tvarka atstovauja Europos bendrovės darbo tarybos santykiuose su centrine vadovybe;
- 3) organizuoja Europos bendrovės darbo tarybos dokumentų saugojimą ir tvarkymą;
- 4) atlieka kitas Europos bendrovės darbo tarybos sprendimu jam pavestas, taip pat Europos bendrovės darbo tarybos darbo reglamente nustatytas funkcijas.

3. Jei Europos bendrovės darbo taryboje yra daugiau kaip šeši nariai, Europos bendrovės darbo taryba išrenka trijų narių Europos bendrovės darbo tarybos komitetą. Jis atsako už Europos bendrovės darbo tarybos funkcijų atlikimą tarp Europos bendrovės darbo tarybos posėdžių. Jei įmanoma, Europos bendrovės darbo tarybos komiteto nariai turi būti iš skirtingų valstybių narių. Europos bendrovės darbo tarybos pirmininkas *ex officio* yra Europos bendrovės darbo tarybos komiteto pirmininkas.

4. Savo sprendimus Europos bendrovės darbo taryba ar Europos bendrovės darbo tarybos komitetas priima visų narių balsų dauguma. Kiekvienas narys turi po vieną balsą.

26 straipsnis. Europos bendrovės darbo tarybos ir Europos bendrovės darbo tarybos komiteto posėdžiai

1. Pirmąjį ir eilinius Europos bendrovės darbo tarybos posėdžius sušaukia centrinė vadovybė. Pirmąjį posėdį centrinė vadovybė turi sušaukti per 90 dienų.

2. Eilinis Europos bendrovės darbo tarybos posėdis turi įvykti kasmet prieš prasidedant bendram posėdžiui su centrine vadovybe. Bendro posėdžio darbotvarkėje numatoma svarstyti šio įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje nurodytą ataskaitą.

3. Europos bendrovės darbo tarybos komitetas (jei tokio komiteto nėra, – Europos bendrovės darbo taryba) šio įstatymo 30 straipsnyje nustatytais atvejais taip pat turi teisę susirinkti į neeilinius posėdžius. Suderinęs posėdžio vietą ir laiką su centrine vadovybe, Europos bendrovės darbo tarybos pirmininkas raštu kreipiasi į centrinę vadovybę prašydamas sušaukti tokį posėdį. Apie būsimą posėdžio vietą ir laiką centrinė vadovybė ne vėliau kaip prieš 14 dienų praneša Europos bendrovės darbo tarybos arba Europos bendrovės darbo tarybos komiteto nariams, taip pat bendrovės ar padalinio, kurioje ar kuriame dirba Europos bendrovės darbo tarybos ar Europos bendrovės darbo tarybos komiteto narys, atitinkamai valdymo ar administravimo organui ar padalinio vadovui.

4. Europos bendrovės darbo tarybos ar Europos bendrovės darbo tarybos komiteto posėdis negali trukti ilgiau kaip vieną dieną. Jei centrinė vadovybė sutinka, Europos bendrovės darbo taryba ar Europos bendrovės darbo tarybos komitetas gali posėdžiauti dažniau ir (ar) ilgiau.

5. Centrinė vadovybė privalo suteikti Europos bendrovės darbo tarybos organo ar Europos bendrovės darbo tarybos komiteto posėdžiams patalpas, darbo priemones, užtikrinti vertimą ir tinkamą posėdžių organizavimą.

6. Europos bendrovės darbo tarybos ar Europos bendrovės darbo tarybos komiteto posėdžiai yra uždari, jei nenusprendžiama kitaip.

7. Europos bendrovės darbo tarybos ar Europos bendrovės darbo tarybos komiteto posėdžiai protokoluoja. Posėdžio protokolą pasirašo posėdžio pirmininkas ir tarybos ar komiteto įgaliotas narys.

27 straipsnis. Ekspertų dalyvavimas

Europos bendrovės darbo taryba arba Europos bendrovės darbo tarybos komitetas gali kviestis savo nuožiūra pasirinktus ekspertus.

28 straipsnis. Europos bendrovės darbo tarybos sudarymo ir veiklos išlaidos

1. Visas išlaidas, susijusias su Europos bendrovės darbo tarybos sudarymu ir Europos bendrovės darbo tarybos narių dalyvavimu Europos bendrovės darbo tarybos ar Europos bendrovės darbo tarybos komiteto posėdžiuose, taip pat bendruose posėdžiuose su centrine vadovybe ar šio įstatymo 30 straipsnyje nurodytuose posėdžiuose su kito lygmens vadovybe, padengia Europos bendrovė. Šioms išlaidoms taip pat priskiriamos Europos bendrovės darbo tarybos narių kelionės, sveikatos ir gyvybės draudimo, nakvynės ir pragyvenimo išlaidos. Tokių išlaidų dydį ir atlyginimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

2. Europos bendrovei per 30 dienų nepadengus Europos bendrovės darbo tarybos nario kelionės, sveikatos ir gyvybės draudimo, nakvynės ir pragyvenimo išlaidų, šias išlaidas per 30 dienų nuo atskiro pareikalavimo raštu privalo atlyginti ta Europos bendrovės kontroliuojamoji bendrovė, Europos bendrovės padalinys ar jos kontroliuojamosios bendrovės padalinys, su kuriuo darbo santykiais yra ar buvo susijęs išlaidas padengti pareikalavęs Europos bendrovės darbo tarybos narys.

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos taikomos ir tais atvejais, kai Europos bendrovės buveinė yra ne Lietuvos Respublikoje, tačiau Lietuvos Respublikoje buveinę turi Europos bendrovės kontroliuojamoji bendrovė ar Lietuvos Respublikoje veikia Europos bendrovės padalinys ar jos kontroliuojamosios bendrovės padalinys, su kuriuo ar su kuria darbo santykiais yra ar buvo susijęs išlaidų atlyginimo pareikalavęs Europos bendrovės darbo tarybos narys.

4. Jei Europos bendrovės darbo taryba ar Europos bendrovės darbo tarybos komitetas kviečiasi vieną ar kelis ekspertus, kaip numatyta šio įstatymo 27 straipsnyje, ir jei Europos bendrovės darbo taryba ir centrinė vadovybė nesusitaria dėl didesnio apmokamų ekspertų skaičiaus, Europos bendrovė privalo atlyginti tik vieno eksperto išlaidas.

5. Europos bendrovės darbo tarybos nariams turi būti skiriama laiko dalyvauti mokymuose, būtinuose jų funkcijoms atlikti; už mokymosi laiką mokamas ne mažesnis už vidutinį darbo užmokestis.

29 straipsnis. Reguliarusis informavimas ir konsultavimas

1. Pasibaigus kalendoriniams metams, centrinė vadovybė per tris mėnesius turi parengti ir pateikti Europos bendrovės darbo tarybai metų ataskaitą apie Europos bendrovės, jos padalinių, taip pat jos kontroliuojamųjų bendrovių ir jų padalinių ekonominę būklę ir perspektyvas.

2. Metų ataskaitoje turi būti pateikiama bent jau informacija apie Europos bendrovės, jos kontroliuojamųjų bendrovių:

- 1) struktūrą;
- 2) ekonominę ir finansinę padėtį;

3) galimus veiklos pokyčius, įskaitant prekybos, gamybos, paslaugų masto pasikeitimus ir perspektyvas;

4) šio įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotą darbuotojų skaičių; taip pat ir šio skaičiaus pasikeitimo priežasčių analizę;

5) situaciją užimtumo srityje ir užimtumo plėtros perspektyvas;

6) vykdomas ir numatomas vykdyti investicines programas;

7) pagrindinius organizacinius pasikeitimus;

8) naujų darbo metodų ir gamybos technologijų diegimą;

9) numatomus bendrovės, gamybos arba verslo ar jo dalių perkėlimus į kitą vietą;

10) bendrovių pabaigą, pertvarkymą, pirkimą ar pardavimą, taip pat bendrovių padalinių veiklos nutraukimą ar naujų padalinių steigimą;

11) grupės darbuotojų atleidimus iš darbo ir numatomas taikyti priemones šių atleidimų padariniams sušvelninti.

3. Metų ataskaita aptariama bendrame Europos bendrovės darbo tarybos ir centrinės vadovybės posėdyje. Posėdis turi įvykti ne anksčiau kaip praėjus 30 dienų nuo ataskaitos pateikimo Europos bendrovės darbo tarybai. Bendras Europos bendrovės darbo tarybos ir centrinės vadovybės posėdis turi būti protokoluojamas. Posėdžio protokolą pasirašo Europos bendrovės darbo tarybos ir centrinės vadovybės įgalioti asmenys. Prieš kiekvieną bendrą posėdį Europos bendrovės darbo tarybos ar Europos bendrovės darbo tarybos komiteto nariai, jei reikia, turi teisę susitikti su centrinės vadovybės atstovais.

4. Kartu su metų ataskaita bendram Europos bendrovės darbo tarybos ir centrinės vadovybės posėdžiui turi būti pateiktos visuotiniam akcininkų susirinkimui pateiktų visų dokumentų kopijos, valdymo ir administravimo organų posėdžių darbotvarkės.

5. Metų ataskaitą kartu su bendro Europos bendrovės darbo tarybos ir centrinės vadovybės posėdžio protokolu centrinė vadovybė per 30 dienų privalo pateikti kito lygmens vadovybei.

30 straipsnis. Informavimas ir konsultavimas esant ypatingoms aplinkybėms

1. Apie ypatingų aplinkybių atsiradimą turi būti nedelsiant raštu pranešama Europos bendrovės darbo tarybos komitetui, o jei toks nesudarytas, – Europos bendrovės darbo tarybai. Ypatingomis aplinkybėmis yra laikomos aplinkybės, turinčios didelės įtakos Europos bendrovės, jos padalinio, Europos bendrovės kontroliuojamosios bendrovės ar jos padalinio darbuotojų interesams, o ypač bendrovės, gamybos ar verslo arba jo dalies perkėlimas į kitą vietą, padalinio arba bendrovės veiklos nutraukimas, grupės darbuotojų atleidimas iš darbo. Pranešti privalo centrinė vadovybė arba kito lygmens vadovybė, kuri turi teisę priimti savarankiškus sprendimus dėl ypatingų aplinkybių.

2. Europos bendrovės darbo tarybos komitetas arba Europos bendrovės darbo taryba, gavę šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pranešimą, gali kreiptis į centrinę vadovybę ar kito lygmens vadovybę, prašydami nedelsiant sukviesti bendrą Europos bendrovės darbo tarybos komiteto (Europos bendrovės darbo tarybos) ir centrinės vadovybės ar kito lygmens vadovybės posėdį. Tokio posėdžio metu turi būti konsultuojamasi dėl darbuotojų interesų gynimo ar socialinių ir ekonominių padarinių darbuotojams švelninimo priemonių.

3. Jei informavimo ir konsultavimo procedūrose dalyvauja Europos bendrovės darbo tarybos komitetas, į šio straipsnio 2 dalyje nurodytą posėdį centrinė vadovybė ar kito lygmens vadovybė privalo pakviesti ir Europos bendrovės darbo tarybos narius, kuriuos paskyrė ar išrinko tų Europos bendrovės ar jos padalinio, Europos bendrovės kontroliuojamųjų bendrovių ar jų padalinių, kurios ar kurie tiesiogiai susiję su minėtomis aplinkybėmis, darbuotojai ar jų atstovai.

4. Apie bendrame centrinės vadovybės ar kito lygmens vadovybės ir Europos bendrovės darbo tarybos komiteto posėdyje svarstytus klausimus ir priimtus sprendimus Europos bendrovės darbo tarybos komitetas turi nedelsdamas informuoti visus Europos bendrovės darbo tarybos narius, o šie – Europos bendrovės ar jos padalinio, Europos bendrovės kontroliuojamųjų bendrovių ar jų padalinių, kurios ar kurie tiesiogiai susiję su minėtomis aplinkybėmis, darbuotojų atstovus, o jei tokių nėra, – pranešti darbuotojų susirinkimuose. Ta pati taisyklė taikoma ir tuo atveju, jei informavimo ir konsultavimo procedūrose dalyvauja Europos bendrovės darbo taryba.

5. Jeigu centrinė vadovybė ar kito lygmens vadovybė nusprendžia nesivadovauti Europos bendrovės darbo tarybos komiteto ar Europos bendrovės darbo tarybos pareikšta nuomone, Europos bendrovės darbo tarybos komitetas ar Europos bendrovės darbo taryba turi teisę dar kartą susitikti su centrine vadovybe ar kito lygmens vadovybe.

31 straipsnis. Dalyvavimas

1. Taisyklės, kuriomis buvo vadovaujama reglamentuojant darbuotojų dalyvavimą bendrovės administravimo ar priežiūros organo veikloje iki jos pertvarkymo į Europos bendrovę, taikomos ir tuo atveju, kai tokią bendrovę pertvarkius yra įsteigta Europos bendrovė. Tokioms taisyklėms *mutatis mutandis* taikomos šio straipsnio nuostatos.

2. Kai Europos bendrovė įsteigta kitu būdu, nei nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, jos padalinių, kontroliuojamųjų bendrovių ar jų padalinių darbuotojai arba darbuotojų atstovai turi teisę rinkti, skirti ar siūlyti tiek Europos bendrovės administravimo ar priežiūros organo narių, kad jų skaičius būtų proporcingas didžiausiam tokių narių skaičiui, kuris buvo nustatytas steigime dalyvaujančiose bendrovėse iki Europos bendrovės įsteigimo. Ši nuostata taikoma ir tuo atveju, kai prieštaraujama narių paskyrimui į Europos bendrovės administravimo ar priežiūros organą.

3. Sprendimą dėl vietų skaičiaus Europos bendrovės administravimo ar priežiūros organe paskirstymo atitinkamoms valstybėms narėms arba sprendimą dėl to, koku būdu Europos bendrovės darbuotojai gali siūlyti skirti narius į šiuos organus arba prieštarauti narių paskyrimui, priima Europos bendrovės darbo taryba. Jei Europos bendrovės darbo tarybos pasirinktas vietų skaičiaus paskirstymas netaikomas bent vienoje valstybėje narėje, Europos bendrovės darbo taryba, siekdama subalansuoto vietų paskirstymo, turi suteikti pirmenybę tos valstybės narės, kurioje yra įregistruota Europos bendrovės buveinė, darbuotojams.

4. Šio įstatymo 21 straipsnio 3–10 dalių nuostatos *mutatis mutandis* taikomos, kai į Europos bendrovės administravimo ar priežiūros organus skiriami ar renkami Lietuvos Respublikoje dirbančių Europos bendrovės, buveinę turinčių jos kontroliuojamųjų bendrovių ar Lietuvos Respublikoje veikiančių Europos bendrovės padalinių ar jos kontroliuojamosios bendrovės padalinių darbuotojų atstovai. Kitose valstybėse narėse buveinę turinčių Europos bendrovės kontroliuojamųjų bendrovių ir jų padalinių, taip pat veikiančių Europos bendrovės padalinių darbuotojai arba jų atstovai į Europos bendrovės administravimo ar priežiūros organus renkami, skiriami, siūlomi ar pritariama jų skyrimui pagal tų valstybių narių teisės aktus ir (ar) nusistovėjusią tvarką.

5. Kiekvienas Europos bendrovės administravimo ar priežiūros organo narys, išrinktas, paskirtas ar pasiūlytas šio straipsnio nustatyta tvarka, turi tokias pačias teises, įskaitant ir teisę balsuoti, bei įsipareigojimus, kaip ir visuotinio akcininkų susirinkimo išrinkti nariai.

6. Jei Europos bendrovė įsteigta jungimo būdu, šio straipsnio nuostatos taikomos, kai:

1) iki Europos bendrovės įsteigimo momento vienoje ar keliose steigime dalyvaujančiose bendrovėse, kuriose dirbo ne mažiau kaip 25 procentai visų steigime dalyvaujančių bendrovių darbuotojų, buvo taikoma viena ar kelios darbuotojų dalyvavimo formos arba

2) tokį sprendimą priima specialusis derybų komitetas, kai iki Europos bendrovės įsteigimo momento vienoje ar keliose steigime dalyvaujančiose bendrovėse, kuriose dirbo mažiau kaip 25 procentai visų steigime dalyvaujančių bendrovių darbuotojų, buvo taikoma viena ar kelios darbuotojų dalyvavimo formos.

7. Jei Europos bendrovė įsteigta kaip valdymo (holdingo) bendrovė arba kaip kontroliuojamoji bendrovė, šio straipsnio nuostatos taikomos, kai:

1) iki Europos bendrovės įsteigimo momento vienoje ar keliose steigime dalyvaujančiose bendrovėse, kuriose dirbo ne mažiau kaip 50 procentų visų steigime dalyvaujančių bendrovių darbuotojų, buvo taikoma viena ar kelios darbuotojų dalyvavimo formos arba

2) tokį sprendimą priima specialusis derybų komitetas, kai iki Europos bendrovės įsteigimo momento vienoje ar keliose steigime dalyvaujančiose bendrovėse, kuriose dirbo mažiau kaip 50 procentų visų steigime dalyvaujančių bendrovių darbuotojų, ir iki Europos bendrovės įsteigimo momento taikoma viena ar kelios darbuotojų dalyvavimo formos.

8. Šio straipsnio nuostatos Europos bendrovėje gali būti netaikomos, jei iki jos įsteigimo momento nė vienoje steigime dalyvaujančių bendrovių nebuvo taikoma jokia darbuotojų dalyvavimo forma.

9. Specialusis derybų komitetas priima sprendimą, kokia darbuotojų dalyvavimo forma bus taikoma Europos bendrovėje, kai steigime dalyvaujančioje bendrovėje iki Europos bendrovės įsteigimo momento buvo taikomos kelios darbuotojų dalyvavimo formos.

10. Apie šio straipsnio 6, 7 ir 9 dalyse nurodytus sprendimus specialusis derybų komitetas turi nedelsdamas pranešti kompetentingiems steigime dalyvaujančių bendrovių organams.

32 straipsnis. Darbuotojų atstovų informavimas

1. Europos bendrovės darbo taryba, Europos bendrovės darbo tarybos komitetas apie savo veiklą ir informavimo bei konsultavimo rezultatus ne rečiau kaip kartą per metus turi pranešti Europos bendrovės ir jos padalinio, Europos bendrovės kontroliuojamųjų bendrovių ir jų padalinių darbuotojų atstovams, o jei tokių nėra, – darbuotojams.

2. Europos bendrovės darbo taryba gali įpareigoti savo narį šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją pateikti tam tikro bendrovės padalinio arba kontroliuojamosios bendrovės darbuotojų atstovams ar tiesiogiai darbuotojams valstybėje narėje.

33 straipsnis. Europos bendrovės darbo tarybos veiklos pabaiga

1. Savo funkcijas Europos bendrovės darbo taryba atlieka iki kadencijos pabaigos, išskyrus šiame straipsnyje nustatytas išimtis.

2. Ne vėliau kaip likus šešioms mėnesiams iki Europos bendrovės darbo tarybos kadencijos pabaigos Europos bendrovės darbo taryba narių balsų dauguma gali nuspręsti pradėti derybas su centrine vadovybe. Derybų metu gali būti pasiektas šio įstatymo 19 straipsnyje numatytas susitarimas. Tokiu atveju Europos bendrovės darbo taryba įgyja visas specialiojo derybų komiteto teises ir pareigas, o jo kadencija pratęsima derybų su centrine vadovybe laikotarpiui.

3. Jei centrinė vadovybė per šešis mėnesius nuo pranešimo apie šio straipsnio 2 dalyje nurodyto Europos bendrovės darbo tarybos sprendimą gavimo nepradeda derybų arba per vienus metus nuo šio pranešimo gavimo susitarimas nepasiekiamas, toliau taikomos šio skirsnio taisyklės ir šio skirsnio nustatyta tvarka turi būti sudaroma nauja Europos bendrovės darbo taryba.

PENKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus

Pažeidę šį įstatymą asmenys atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos
2005 m. gegužės 12 d.
įstatymo Nr. X-200
priedas

ĮGYVENDINAMAS EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAS

2001 m. spalio 8 d. Tarybos direktyva 2001/86/EB, papildanti Europos bendrovės įstatus dėl darbuotojų dalyvavimo priimanant sprendimus.
